

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Begäran om utredning våren 2026 och höstanmälan's ändringsskede

Janne Aho, Henri Korhonen, Kirsi
Roininen och Sofia Nikka

Utbildning om åkerstödansökan 2026
för kommuner, livskraftscentraler,
rådgivare och intressentgrupper

10.3.2026

Satellituppföljningen 2026 (1/2)

- Satellituppföljningen har utvecklats vidare på basen av erfarenheterna 2025.
- Tekniska förbättringar och pålitligare uppföljning
 - Uppföljning av jordbruksaktivitet utvecklas år för år. Analyserna förbättras genom observationer i fält samt odlarnas fotografier från utredningsbegäran
 - Molnigheten är ett bestående problem, men feltolkningar pga molnen har minskats.
 - Uppgifter om tjäle och snö kan nu användas i analysen för växttäck

Satellituppföljningen 2026 (2/2)

- Under sommaren 2026 används samma analyser som 2025
 - I analysen för jordbruksmark kontrolleras om skiftet är jordbruksmark samt om den innehåller områden av annan markanvändning.
 - Speciellt uppföljningen av jordbruksaktivitet hjälper till att se om skiftet håller på att glida till annan markanvändning än jordbruksmark.
 - Angående jordbruksaktivitet ger statusprosessorn en prognos om vilken status skiftet har vid olika tidpunkter (mm. skördat, mognad, växande, slåtter, bearbetning)
 - I växtanalysen känns växtgruppen igen.

Satellituppföljningen i ett nötskal 2026

1. Förbehandling

Satellitbilderna bearbetas till analysfärdigt satellitmaterial.

2. Extraktion, dvs. losstaging av signaler

Från satellitmaterialet extraheras signaler om skiften som jordbrukare anmält. Av dem bildas tidsserier som registreras i databasen.

3. Analys

Baserat på tidsserierna används maskininlärningsmetoder för att automatiskt identifiera till exempel växtarter, slätter, jordbearbetning och växttäck.

4. Bedömning

Den information som jordbrukaren anmäler jämförs med resultaten av analysen.

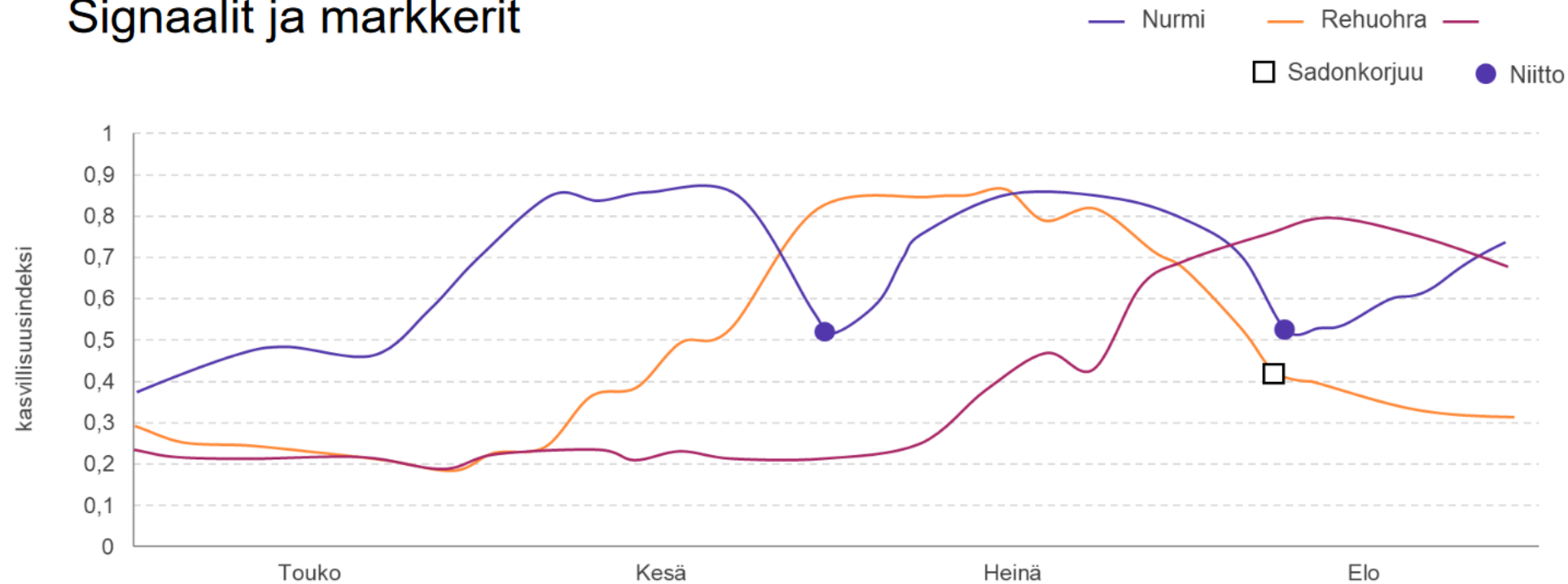
5. Satellituppföljningens resultat

Fortsatta åtgärder och behandling av resultaten.

Exempel på tidsserie och dess tolkning 2026

Signaalit ja markkerit

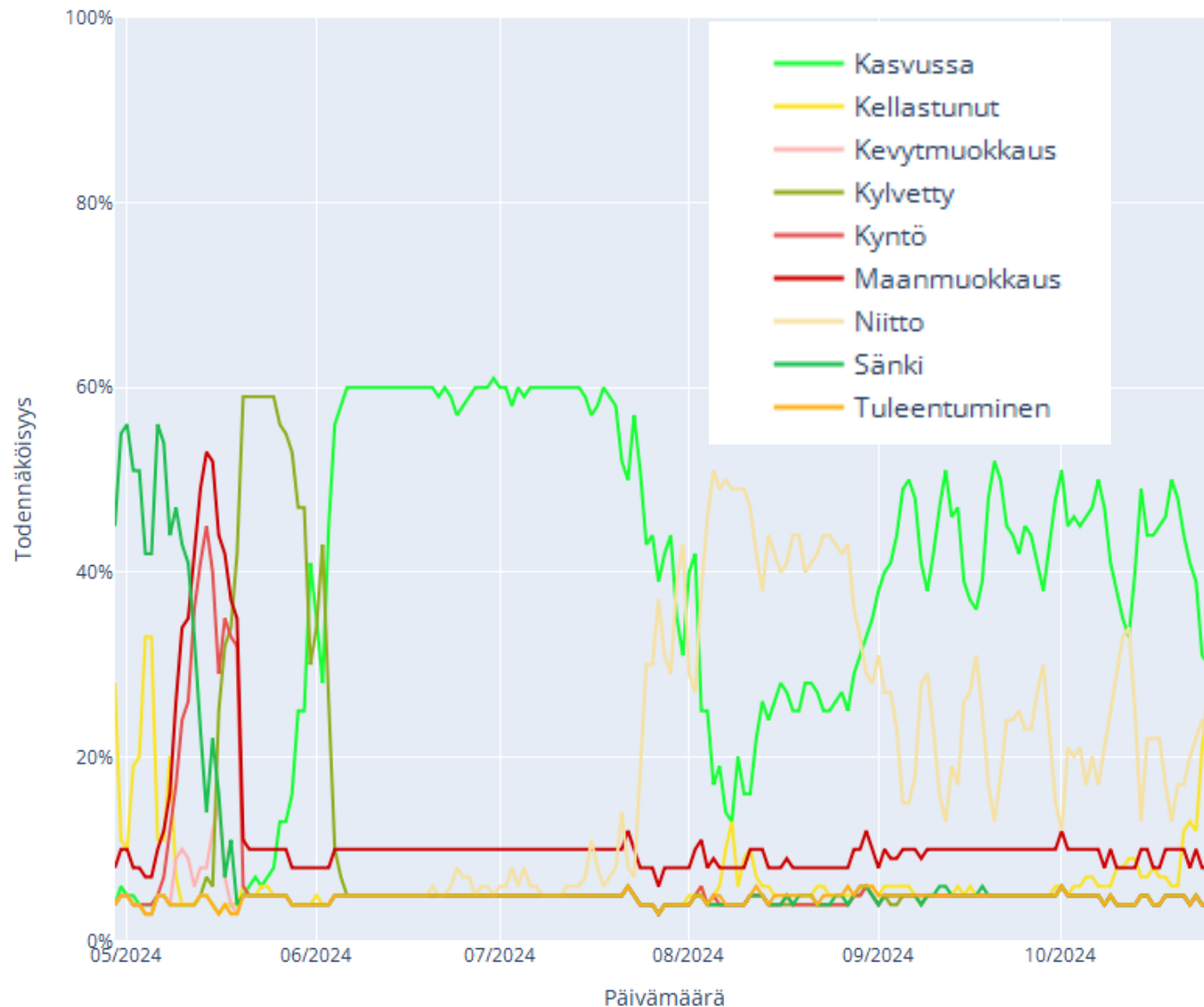

- Odlingsväxterna har olika "fingeravtryck".
- Växtlighetsindexet (NDVI) grundar sig på utvecklingen av bladgrönt och med hjälp av den kan man följa med utvecklingen av grödan på skiftet.
- Snabba ändringar i indexet tyder på åtgärder under växtperioden.

Satellituppföljningens tidsserie och tolkning: statusprocessorn

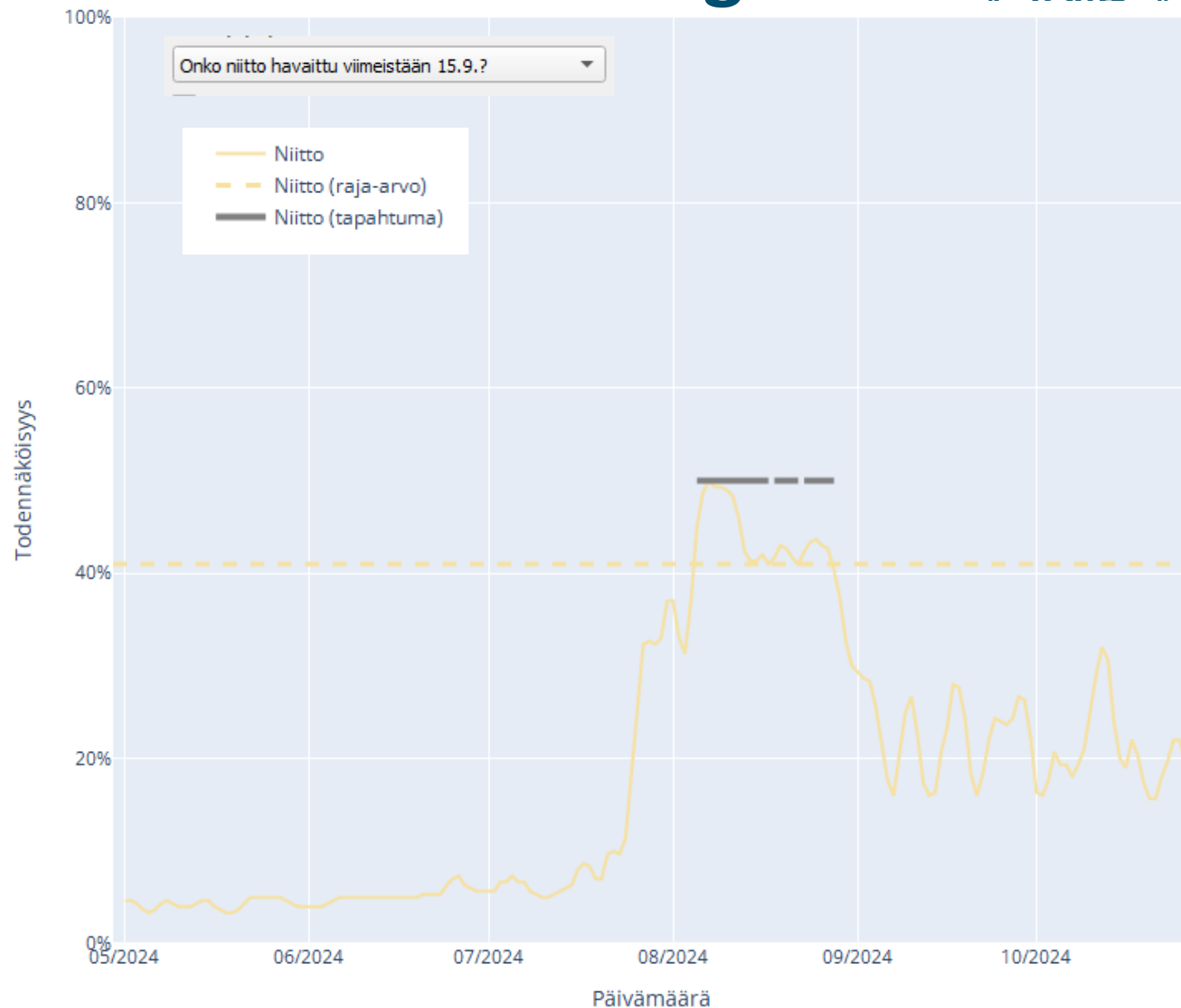
- Statusprocessorn har utvecklats för satellituppföljningen för att följa med jordbruksaktiviteten
- Statusprocessorn ger info om med vilken sannolikhet ett visst status skiftet har vid olika tidpunkter.
- Baserar sig på satellitdata, snö, tjäle och värmesumma samt växtslag
- Modellen är en maskininlärningsmodell som inlärs med hjälp av fältobservationer.
- Varje status har ett gränsvärde för sannoligheten.
- Med hjälp av statusprocessorn kan man kontrollera att stödvillkoren uppfylls.

Satellituppföljningens tidsserie och tolkning: slåtter

- Slåtter för ett skifte kan förutsägas med hjälp av statusprocessorns slåtter-status.
- Gränsvärdet för slåatterns sannolikhet bör vara över 40% för att en slåtter ska konstateras.
- Slåtter konstateras på basen av signalerna från satellitdata samt deras gränsvärden.
- I slutet på augusti stiger kurvan över gränsvärdet och stannar där tillräckligt länge för att en slåtter ska kunna konstateras.

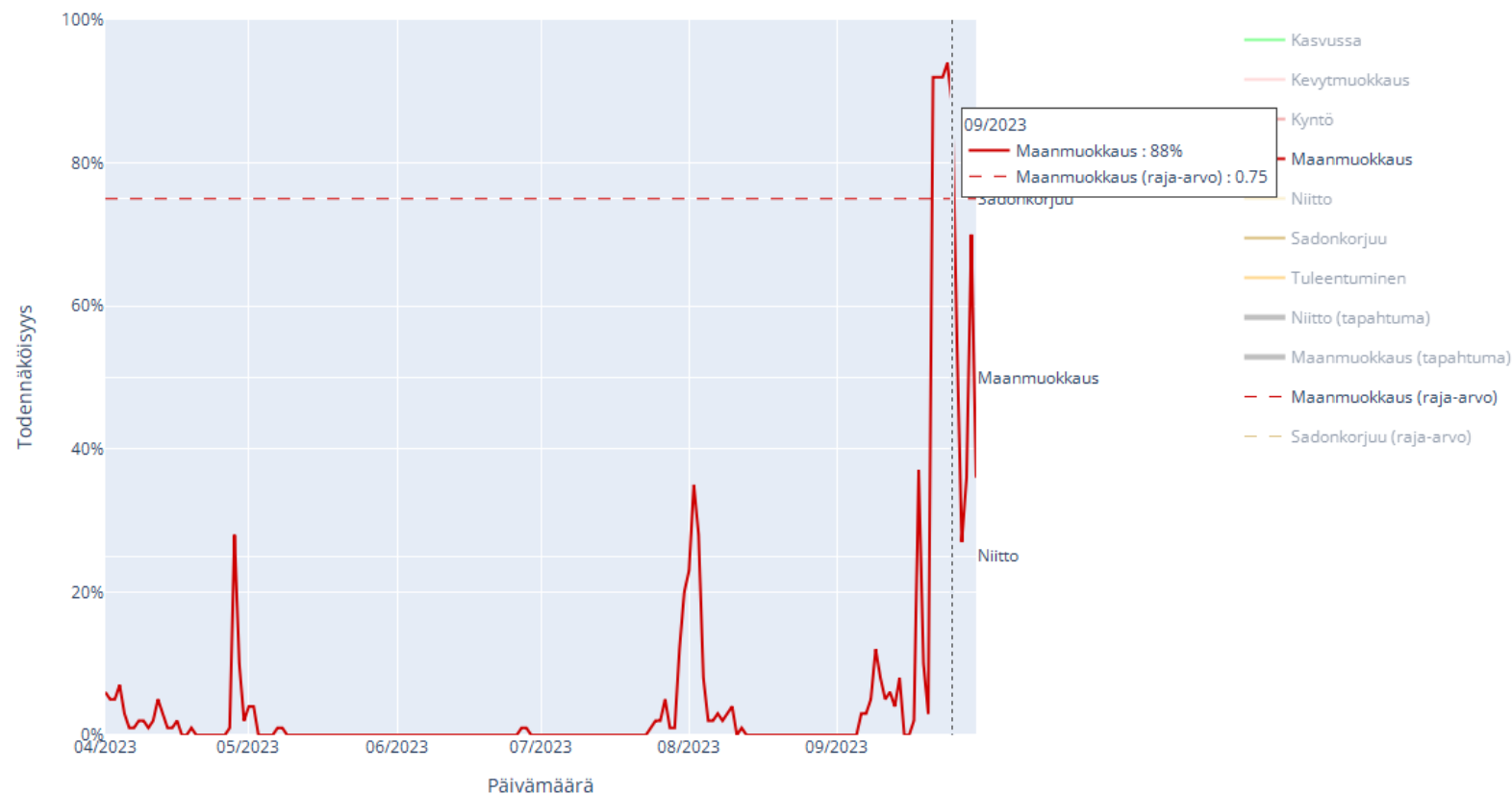

Satellituppföljningens tidsserie och tolkning: markbearbetning

- Statusprosessorn har konstaterat markbearbetning på skiftet.
- Gränsvärdet överskrids i slutet av september.

Statusprosessori-tulosten todennäköisyys kuvaaja

Satellituppföljningens fördröjningar

- Satellituppföljningen sker inte i realtid utan det är en viss fördröjning i analysen
 - Observationerna baserar sig på ändringar i signalerna samt ändringens stabilitet.
 - Maskininlärningsmodellen använder sig av en större mängd signaldata än ur vilken den egentliga analysen görs. Det betyder i praktiken att man behöver signaler från en längre tidsperiod (buffert).
 - Ju längre tidsperiod (buffert) modellen kan använda, desto bättre och noggrannare observationer fås.
 - Detta leder till problem när man har strikta datum som ska följas för satellituppföljningen ger inte dagliga resultat.

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Satellituppföljning år 2025.

Satellituppföljning år 2025

- Satellituppföljningen utökades till år 2025, vilket syntes som en ökning i mängden begäran om utredning.
 - Begäranden om utredning skickades totalt omkring 80 000 st till omkring 21 00 gårdar.
 - På basis av begäran om utredning gjordes ändringar på närmare 11 000 jordbruksskiften.
- Merparten reagerade på de mottagna begäran om utredning och endast ca. 2% av de skickade begäranden om utredning blev obesvarade
- Mångfaldsväxterna var under specialuppföljning och omkring 38 % av de som mottagit en begäran om utredning ändrade på sin ansökan.
- Begäranden om utredning gällande slätter var av linkande typ och skickades ett par veckor före utgången av slåttertiden.
- Uppföljningen har inte 100% noggrannhet: exempelvis kan riklig molninghet förklara varför en åtgärd inte nödvändigtvis upptäcks.

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Satellituppföljning av växttäcke

Tidtabell för begäran om utredning av växttäck

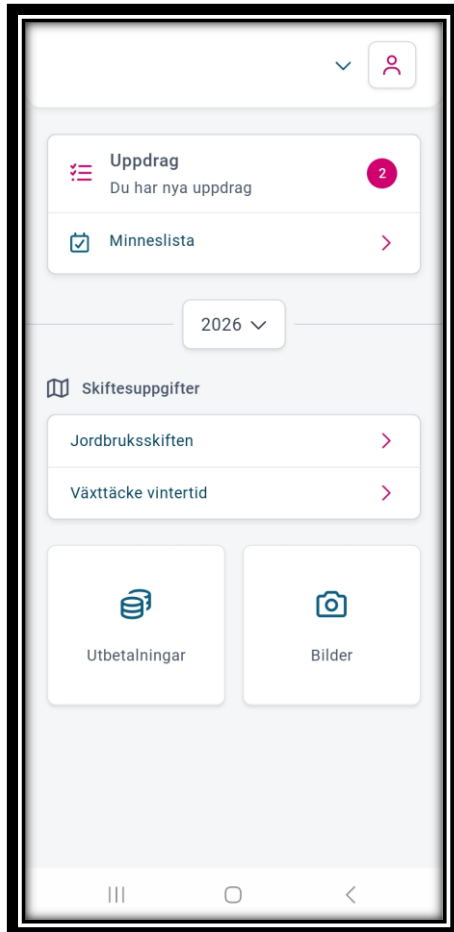

Tidpunkt för ändring av höstanmälan i Vipu
 Utredningsbegäran skickas
 Svarstid för begäran om utredning

Ärendet som behandlas	Oktober - Februari	Mars	April	Maj
Skiftet är bevarat som växttäck fram till 31.12.2025 Minsta marktäck för villkorlighet yrkande	Fri bild fr.o.m. 1.1.2026. Undantag: om skiftet har såtts med höstväxt, accepteras en fri bild som tagits efter den 30 oktober 2025		30.3. 30.3. 30.3. 28.4. 1.5. 7.5.	
Skiftet är bevarat växttäck och obearbetad fram till 31.3.2026 Ekosystemstödet vintertida växttäck			30.3. 30.3. 28.4. 1.5. 7.5.	

Utnyttja minneslistan i Vipumobilen

- I Vipumobilens minneslista kan du kontrollera vilka viktiga datum och villkor gäller för dina skiften
- På våren kan du kontrollera vilket skifte var anmält med växttäck och som skall bevaras fram till 31.3.

Vad är bra att komma ihåg år 2026?

- Villkorlighetens begäran om utredning sänds ut bara ifall kravet på 33% växttäckte inte uppfylls enligt satellituppföljningen.
 - Om kravet inte uppfylls: begäran om utredning sänds ut för alla skiften där växttäckte inte har konstaterats.
 - Svara på alla inkomna begäran om utredning.
- I stödet för miljösystem finns numera endast en tid för bevarande av växttäckte, till och med den 31 mars.
- Ändringstiden (tom. 28.4) är kortare än svarstiden för begäran om utredning (t o m. 7.5)
 - Du får information ifall skiftets situation inte är i skick efter ändringen.
 - Du kan ännu få en begäran om utredning och reagera på denna genom att sända in ett fotografi.

Begäran om utredning och hur man svarar på dom

- Svarstiden för begäran om utredning beror på bevaringstiden för växttäcket 1.1–7.5
- Skiftet kan få två begäranden om utredning: en angående villkorligheten och en angående stöd för miljösystem
 - Begäranden om utredning skicas på samma gång i slutet av mars.
 - Svara på båda begäranden om utredning.
- Det informeras om nya begäran om utredning via SMS.
- Följ Vipumobilens anvisningar.
- Det är inte bråttom med att svara:
 - Vänta på att snön smälter, växttäcket bör kunna konstateras på bilden.
- Ta och skicka en bra bild av skiftet (bilden skall vara noggrann, inga nedåtriktade bilder)
 - På detta vis undviker du en ny bildbegäran

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Tidsplan för ändring av höstanmälan 2025

Tidsplan för ändring av höstanmälan 1/2

- Under ändringstiden kan du korrigera uppgifterna i höstanmälan om du upptäcker ett fel.
- Du kan korrigera **arealer** för och **uppgifter** om **växttäcket** eller radera åtgärden växttäcke vintertid från skiftet inom stödet för miljösystem:
 - **5.2–29.3.2026** Gör en fritt formulerad skriftlig anmälan om ändringarna till kommunens landsbygdsmyndighet.
 - **30.3–28.4.2026** Ändra själv uppgifterna i Viputjänsten
- **Uppgifterna kan ändras via flikarna avrinningsvatten, fågelåkrar, främjande av cirkulär ekonomi och växtskydd:**
 - 5.2–16.4.2026 Gör en fritt formulerad skriftlig anmälan om ändringarna till kommunens landsbygdsmyndighet under perioden
 - Om höstanmälan är föremål för kontroll kan inga ändringar göras i miljöersättnings åtgärder.

Tidsplan för ändring av höstanmälan 2/2

- När det gäller satellituppföljningen av växttäcket är det bra att beakta följande tidsfrister:
 - Sista dagen för att:
 - korrigera uppgifterna i höstanmälan är 28.4.2026
 - Ändra t.ex. uppgifter om växttäcke i Viputjänsten
 - svara på en begäran om utredning som skickats via Vipumobilen är 7.5.2026.

Övervakningens inverkan på ändringen av höstanmälan

- Om höstanmälan har tagits ut till övervakning är det inte möjligt att göra ändringar i åtgärderna inom miljöersättningen.
 - De åtgärdsuppgifter inom miljöersättningen som anmälts i höstanmälan kan inte ändras.
 - När det gäller växttäcket **påverkar** höstanmälans dokumentkontroll **inte** möjligheten att göra ändringar.
- = Detsamma gäller dokumentkontroll vid kvalitetsbedömning.

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Tack